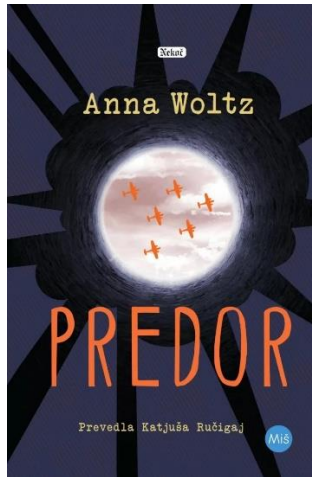

Woltz, Anna: Predor.

Prev. Katjuša Ručigaj. (Miš, 2023), 224 str.

| M – 3. stopnja

| Svetovna vojna 1939-1945 | Mladostniki | Preživetje | London | Bombardiranje | bratje in sestre | družina | podzemne železnice | skrivanje | prijateljstvo | pogum | ljubezen

Od jeseni do pomladi 1940, ko Nemci osem mesecev vsako noč bombardirajo London, prebivalci kot zaklonišča uporabljajo rove podzemne železnice. Tam se srečajo trije najstniki: petnajstletna Quinn plemiškega rodu, prav tako petnajstletni Jay, ki služi denar na najrazličnejše načine, in štirinajstletna Ella, ki šepa in skrivoma piše zgodbe. Vsak od najstnikov je iz drugega družbenega sloja in drugačnih družinskih razmer, vendar jih vojna prisili, da sodelujejo in si pomagajo, med njimi se razvije zaveznitvo, prijateljstvo in prva ljubezen.

Spodbude za branje:

Morda bi najprej prebrali spremno besedo z naslovom »Življenje v bombardiranem Londonu«, ki jo je prispeval zgodovinar Miha Pohar. Tako bi bolje razumeli dogajalni čas in prostor romana.

In po branju romana? Najprej prisluhnemo prvim odzivom na dogajanje: kaj je bralce pritegnilo, kaj pretreslo, kaj jim je všeč ... se jim zdi kaj neverjetno?

Pogovorimo se o treh glavnih junakih, to so: petnajstletna Quinn plemiškega rodu, ki je pobegnila svojima staršema, grofici in grofu, ker si želi živeti »resnično« življenje, dosti »širše« kot ji to dovolita starša; prav tako petnajstletni Jay, ki dvomljivo zaslužen denar pošilja skrbnikom svoji mlajših sestic in bratcev, oče je namreč alkoholik, mama pa je umrla med porodom zadnjega otroka; in štirinajstletna Ella, ki je bila leto prej na agresivnem zdravljenju otroške paralize in zaradi posledic bolezni šepa, je občutljiva in ustvarjalna, skrivoma piše zgodbe, pričujoči roman je njena prvoosebna pripoved. (Tole je zgolj okvirna predstavitev, med pogovorom jo bomo temeljito dopolnili, mladi bralci bodo opazili še marsikaj, npr. kako Ella doživlja svojo invalidnost, kako različen je odnos teh mladih do spolnega zorenja, kako sprejemajo vojno in njene grozote, nevarnosti in smrt idr.)

Pomembne stranske osebe so: Ellin mlajši bratec Robbie, ki nekje sredi pripovedi praznuje 10. rojstni dan; Quinnin starejši brat Sebastijan; Ellina starša, predvsem mama; nekaj izvemo tudi o Jayevem očetu ... Zelo pomembna pa je tudi množica prebivalcev Londona, ki se vsak večer selijo v rove podzemne železnice in se iz njih zjutraj odpravljajo na delo in po opravkih.

Pogovorimo se o odraščanju treh mladostnikov: Odraščanje in osamosvajanje od staršev je v vseh časih vsaj malo problematično, v vojnih pa je predvsem hitrejše in bolj kruto. Hrepenenje pa so morda še močnejša!?

Pogovorimo se o pomenu branja in pisanja: Mdr. se Jay, ki je pozabil polovico črk, želi naučiti brati ... Pisanje in branje sta osvobajajoča in ... »vozovnica« v Ameriko, v boljše življenje. 😊 »Nočem umreti, hočem vedeti, kako se bo nadaljevalo. Lahko mislim, kar hočem, lahko pišem, kar hočem, lahko čutim, kar hočem. Nihče mi ne more postaviti rešetk v glavo. To ni vse, a mogoče je dovolj.« (str. 160). Ella po Quinnini smrti zapiše vse, kar prijatelji vedo o njej. Tako njena zgodba ostane živa. In kaj izvemo v zadnjem poglavju »Za konec: šest let kasneje«? Ella in Jay sta par, z ladjo potujeta v Ameriko. Izvemo tudi, da sta Quinnina starša Elli darovala vse njene slovarje. »Svet v dvanajstih temno modrih delih. Dala sta mi njene besede.«

Kako doživimo uvodno poglavje z naslovom *Najprej to*: »Zdaj smo trije. Bili smo štirje, a eden od nas bo umrl. Bolje, da veš. Že zdaj, preden začnem. Eden od nas umre, a ne gre za to. Je pa to seveda vse spremenilo. Ampak gre za to, da trije od nas živijo naprej. (...) Bili smo štirje, in to nam je pomagalo.« (str. 5). Je mogoče to poglavje koga odvrnilo od branja?

Zakaj je naslov romana *Predor*? Trije oz. štirje glavni junaki so prenočevali v nedokončanem predoru v podzemlju metroja - bil je kot nekakšen »slepič«, v njem so imeli več miru. Drugi pomen besede je pa glagolnik od predreti, priti skozi; trije od štirih junakov so uspešno pršili skozi vojno, tudi tako lahko razumem naslov.

Kaj menimo o Robbijevem obisku živalskega vrta? Lovi pobegle opice, dohiti ga noč in prvo bombardiranje doživi pod klopco. Ella slutí, da je bratec tam in z Jayem ga gresta iskat ... in ej, ko bomba pade prav blizu njiju, Ella poljubi Jaya ... ?!

Smo kaj pomembnega pozabili? Morda bi bilo zanimivo, da zgodbo obnovimo, kot da jo pripoveduje Quinn, in drugič, kot da jo pripoveduje Jay?

Nadaljnje spodbude za branje:

Morda bi kdo med nami posegel po zgodovinski literaturi in nam povedal še kaj več o Londonu in Veliki Britaniji ob začetku 2. svetovne vojne. Kaj smo se naučili pri pouku zgodovine?

V slovenščini imamo že več mladinskih romanov nizozemske pisateljice Anne Woltz, v Priporočilnici Bralne značke so trije tudi predstavljeni:

<https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/nenavaden-teden-s-tesso>

<https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/mavec>

<https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/zobje-morskega-psa>

Bi si razdelili v branje njene romane in si jih potem predstavili?